

Kedden reggel váratlanul meghalt Bezdan József prelátus

Csütörtökön Várhelyi József mellé temetik a fogadalmi templom második plébánosát

(A Délmagyarország munkatársától.) A keddre virradó hajnal mély csöndjét hirtelen megbontotta a váratlan harangzugás. A fogadalmi templom harangjai zendültek meg és mély hangjuk felriasztotta az alvó várost. A belváros plébánosát sírták a harangok.

Bezdan József pápai prelátust,

aki váratlanul, egészen rövid és veszélytelennek látszó betegség után hajnali háromnegyed öt órakor meghalt.

A tragikus halálhír a kora reggeli órákban futórázként terjedt el a városban és az első pillanatokban senki sem akarta elhinni, olyan hihetetlennek hangzott. Hiszen Bezdan József még három teljes hónapot sem töltött el beiktatása óta Várhelyi prelátus eldrúvlt plébániájának az élén. Annyi megismerni való volt ebben a megnövekedett városban, hogy az új plébános ugyiszólván meg sem melegezhette ez alatt a két és fél hónap alatt benne. De a város közönségének ez a rövid idő is elegendő volt arra, hogy megszeresse visszatért papját, megismerje jószágos szívét, agilitását és megbizonyosodjon róla, hogy Várhelyi József örökébe méltó utód került.

Kétnapos betegség

Bezdan prelátus mindössze két napig volt beteg. Valahol meghűlt, láza is volt, de baját nem tartotta maga sem komolynak.

— A láz nem betegség — mondogatta, amikor környezete otthon akarta tartani. Vasárnap részt vett még dr. Aigner Károly főispán vacsoráján amelyet gróf Klebelsberg Kunó tiszteletére adott és elfogadta dr. Somogyi Szilveszter polgármester befűző délelőtti meghívását is, de ezen az estén már nem jelent meg, rosszullette való hivakozással levélben mentette ki távolmaradását. Hétfőn délelőtti Klebelsberg Kunó látogatta meg a plébánián. Hosszasan elbeszélgetett a volt miniszterrel, közölte vele a jövőre vonatkozó terveit. Amikor Klebelsberg elmondotta, hogy rövidesen elkészül a fehértől halgazdaság és a város ott megkezdheti a haltenyésztést, ami olcsó élelemhez juttatja a lakosságot, Bezdan prelátus fellelkesülve fogadkozott, hogy minden erejével küzdeni fog a nagy nyomor enyhítéséért.

Délután leszállt a láza, azonban érverése emelkedett. Dr. Purjesz professzor, aki alaposan megvizsgálta, azonnal látta, hogy a beteg főpap állapota válságosra fordult, de remélte még, hogy szervezete megbirkózik a betegséggel.

Az éjszakát nyugtalanul töltötte. Állandóan mellette volt unokahuga, öz. Elek Györgyné, aki ápolta és figyelte minden léleketét. Hajnalban, fél öt órakor Bezdan prelátus még felült ágyában, de tekintete hirtelen elhomályosodott, hátrahanyatló párnájára, megkapta unokahuga kezét és elhaló hangon súgta feléje:

— Isten veled...

A vég

Melléből mély, hörgő sóhaj szakadt föl.

Öz. Elek Györgyné ijedten zörgette fel dr. Balogh István lelkészt és közölte vele, hogy nagybátyja nagyon rosszul van. A lelkész azonnal átment a beteghez, aki már utolsó pillanatait élte és eszméletét is elvesztette. Még élt, amikor földadta neki az utolsó kenetet és az apostoli áldást, a következő pillanathban lecsukódott a szeme és szívműködése megszűnt.

Bezdan prelátus halálát néhány perc múlva a fogadalmi templom harangjai bugták bele a szürkülő éjszakába.

A belvárosi plébánia még a kora reggeli órákban értesítette Glattfelder Gyula megyéspüspököt és a kegyur város hatóságát Bezdan József haláláról. A városházára azonnal felvonták a fekete lobogót, a megyéspüspök pedig átment a plébániára és megrendülve állt meg kedvenc papja halottas ágyánál.

Két és fél hónap a belvárosi plébánián

Bezdan József püspöki helynököt októberben választotta meg belvárosi plébánossá a kegyuri bizottság, mint egyetlen pályázót. Ezt a választást a megyéspüspök november elsején hagyta jóvá és az új plébános november 15-én foglalta el Várhelyi József helyét. Makót, ahol közel másfél évtizedig volt plébános, lájő szívvel hagyta el. A szegedi plébániát csak a megyéspüspök kívánására pályázta meg. Makó ragaszkodó szeretete távozásakor megkapó módon nyilvánított meg. A Szegedre átköltöző főpapot híveinek hatalmas táborra kísérte el új állomáshelyére. De szülővárosa

is impozáns keretek között megnyilatkozó szeretettel üdvözölte visszatért papját. Az installáció ünnepélyes külsőségek között folyt le és utána napokig tartott, amíg az új plébános elé fölvonult az üdvözölő küldöttségek szinte végevárhatatlan hosszu sora.

Bezdan József az első napokban nem tudta azonnal megszokni Szegedet. Vágyakozott vissza Makóra, de legutóbb nemcsak megszokta, de bensőségesen megszerette új plébániáját és új városát. Néhány nappal ezelőtt, amikor dr. Somogyi Szilveszter polgármester visszatért betegszabadságáról és meglátogatta, érdekes vallomást tett:

— Eleinte majd meghasadt a szívem a visszavágyakozástól — mondotta — de most, hogy odaát voltam, Makón, hogy beiktassam utódomat hajdani plébániámba, már szegedinek éreztem ismét magamat. Makó olyan kicsivé zsugorodott össze a megszokott szegedi arányokhoz képest, temploma, plébániája annyira eltörpült ez alatt a néhány hét alatt, mintha teljesen idegenné vált volna.

Pályája

Bezdan prelátus szépen ívelő pápi karriert futott meg. Szegeden született 1886 március 9-én, a szegedi piaristáknál maturált és Temesvárott végezte el a teológiát, ott is szentelték pappá 1889-ben. Marcifalvára került káplánnak, majd Óbéhára, káplánoskodott Szeged Rókus plébániáján Várhelyi Józseffel együtt és egészen 1897-ig legutóbbi plébániáján, a belvárosban. Akkor elvitték Torontál-tordára plébánosnak, ahol kerek husz esztendőig maradt és 1917-ben megválasztották makói plébánossá.

Egymásután nyerte el a legszebb egyházi kitüntetések, 1918-ban kanizsamónostori címzetes apát lett, ugyanebben az évben kapta meg a pápai prelátusi méltóságot, 1923-ban püspöki helynöké nevezték ki és 1931 október 25-én, már mint a

belvárosi plébánia egyetlen jelöltje, a megyéspüspök az egyházmegyei kormányzó elnökével nevezte ki, ami egyenértékű a nagyprepostsággal.

Magas egyházi méltóságait szerényen viselte, közvetlen modorával mindenkit megnyert.

Attól az időtől kezdve, hogy Szegedre költözött, élénken érdeklődött minden szegedi dolog iránt és csakhamar belekapcsolódott a város közéletébe. Már részt vett a törvényhatósági bizottság januári közgyűlésén is, figyelte a vitákat, ismerkedett a szegedi közélet alakjaival.

De a legtöbb energiáját a nyomorenyhítés érdekében fejtette ki. Megszervezte és vezette azt az akció, amelynek keretében egyesült a város minden egyháza és jótékony egyesülete, hogy egységes frontot teremtsen a nyomor ellen. Most ez az akció is vezető nélkül maradt.

A temetés

Bezdan József holtestét kedden este szállították át a fogadalmi templom baloldali kápolnájára, ugyanarra a helyre, ahol júliusban elődjének, Várhelyi Józsefnek a ravatala állott. Csütörtökön délelőtti 10 órakor lesz a rekviem a fogadalmi templomban. A katófalkot akkor a templom közepén, a kupola alatt állítják fel. A szertartás után koporsóját a fogadalmi templom kriptájában helyezik el, Várhelyi József koporsója mellé. Ő lesz a fogadalmi templom második halottja. A temetésen a város közönsége nevében dr. Pálffy József polgármesterhelyettes mond búcsuztatót.

A belvárosi katolikus egyházközség tagjai testületileg vesznek részt az elhunyt főpap temetésén. A tagok a temetés napján délelőtti háromnegyed 10 órakor gyülekeznek a Templom-téri Szent Imre-szobor előtt. Ugyancsak testületileg vesz részt a végtisztességen a Katolikus Kör is, amelynek tagjai háromnegyed 10 órakor gyülekeznek a kör helyiségében.

A részvétel

Kedden délután dr. Purgly Emil földművelésügyi miniszter az alábbi táviratot intézte dr. Somogyi Szilveszter polgármesterhez: Bezdan József elhalálása alkalmából fogadja mély részvételem. Táviratilag fejezte ki részvétét dr. Tarnay Ivor, Csanádmegye alispánja is, valamint még számosan az egész országból.

A statáriális bíróság felmentette a 19 éves Gyovai Ferencet

„Nem merült fel semmiféle megnyugtató bizonyíték, hogy a flu rállóti volna a Pallavicini uradalom vadőreire” — Gyovai azonnal szabadlábra helyezték

Izgalmas délutáni tárgyalás a szegedi törvényszéken

(A Délmagyarország munkatársától.) A szegedi törvényszék statáriális tanácsa dr. Tóth Gyula tanácselnök elnökelete alatt kedden délután 2 órakor ült össze, hogy ítélkezzen a felsőpusztaszeri legény, Gyovai Ferenc ügyében.

A legény — mint ismeretes — egy héttel ezelőtt Kiri Ferenc felsőpusztaszeri gazdálkodóval együtt a Pallavicini-uradalom fácsnósában vadászgatott a kora hajnali órákban. A zajra két vadőr: Berkecz Ignác és Papp István figyelmes lett. Azonnal elindultak arrafelé, ahonnan a lövések hallatszottak és rövidesen rá is találtak a két orvvadászra. Megadásra szólították fel őket, azonban Gyovai és Kiri futásnak eredt. A vadőrök többször utánuk kiáltottak, mire Gyovai Ferenc futás közben — a vád szerint — egy pillanatra megállt, vállához emelte sörétre töltött vadászegyverét és a vadőrökre célozva elsütötte. A lövés a vadőrök füle mellett süvített el, de nem tett kárt bennük. A vadőrök viszo-

nozták a tüzelést, de az orvvadászoknak sikerült elmenekülniök. A vadőrök feljelentésére azonban a baksi csendőrzárőr vezetőjének, Csernoch Sándornak sikerült elfogni őket. Az ügyesség a tényállás tisztázása végett helyszíni szemlét rendelt el, szakértőket hallgatott meg, majd a vizsgálat eredményeképpen a rögtönítélő bíróság elé állította a fiatal vádlottat.

Öszirom a tárgyalóterem ellen

A tárgyalás hírére százakra menő tömeg rohamozta meg a 94. számú tárgyalótermet. Rendőrök kellett előhívni, hogy azok teremsenek rendet a felizgatott tömeg között. Mindenki látni akarta a 19 éves vádlottat, akit valamivel 2 óra előtt hoztak be a börtönörök.

Gyovai Ferenc egészséges arcú, rövidre nyírt haju flu. Semmiféle megindultságot sem mutat. A vádlottak padjáról hátra-hátra fordul és úgy kémleli a hallgatóságot. Két óra után néhány perccel bevezetik Gyovai édesanyját. Az asszony teljesen alélt, úgy kell támogatni, hogy össze ne essen. Mikor belép a terembe és meglátja fiát, összezsapja a kezét és sikoltozik:

— Ter, miből Isten! Kegyelmezz! Szentlélek segíts meg!

Gyovai Ferenc, amikor megpillantja édesanyját, lesüti a szemét. Ettől kezdve nem néz hátra. Az izgalmak perccel-percre növekednek. Az ajtók előtt vad közlelarc folyik. Nők sikoltoznak és verik az ajtót. A börtönörök és a rendőrök többször megkísérik a rend biztosítását, ami csak nagysokára sikerül vitéz Erdélyvári felügyelőhelyettesnek. A folyosót megtisztítják az izgatott érdeklődők százaitól.

SZÉCHENYI MOZI

Ma szerdán, február hó 10-én utoljára

Páris anyyala

(Nanon, az ucca lánya)
Regényes filmjáték III. Napoleon kicsapongó párisi korszakából. Idő: 1868

FŐSZEREPLŐK:

Karl von Arnim porosz attase William Boyd
Mme. Diane de Granges Jettie Goudal
Mlle. Nanon Lupo Valez

Előadások 5, 7, 9 órakor, vasárnap 2, 5, 7, 9 órakor